

DOROTA BIS

Katedra Pedagogiki Chrześcijańskiej KUL

XXVII LETNIA SZKOŁA
MŁODYCH PEDAGOGÓW
Wojanów, 23-27 września 2013

Organizatorem letnich szkół młodych pedagogów (LSMP) jest Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. XXVII LSMP odbyła się w dniach 23-27 września 2013 r. w kompleksie pałacowym Wojanów. Kierownikiem naukowym Szkoły była, już po raz dwudziesty, prof. Maria Dudzikowa (wiceprzewodnicząca KNP PAN), a gospodarzem był Wydział Nauk Pedagogicznych Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu, który reprezentowała prof. DSW Mirosława Nowak-Dziemianowicz (dziekan Wydziału). Sekretarzami naukowymi prezydencji LSMP byli dr Piotr Mikiewicz i dr Magdalena Czubak-Koch, których działania wspierał zespół organizacyjny magistrów (Urszula Bukowska, Anna Jakubowska, Marzena Major, Izabela Serafin, Monika Taras).

Pedagodzy uczestniczący w LSMP przybyli z większości polskich ośrodków akademickich, m.in.: Białegostoku, Bydgoszczy, Cieszyna, Gdańska, Katowic, Kielc, Krakowa, Lublina, Łodzi, Olsztyna, Poznań, Szczecina, Torunia, Warszawy, Wrocławia, Zielonej Góry.

Podstawowym celem letnich szkół jest wspieranie i stymulowanie rozwoju naukowego młodych pedagogów. Realizacja celu dokonuje się poprzez tworzenie okazji do uzupełniania i pogłębiania wiedzy, bogacenia własnego warsztatu badawczego, prezentacji osiągnięć naukowych, promowanie najzdolniejszych, jak też stwarzanie warunków sprzyjających autentycznej integracji środowiska i zacieśnianiu więzi międzypokoleniowej. Szkoła ma charakter spotkania o charakterze metodologicznym, ponieważ pozwala młodym naukowcom zarówno spotkać się z profesorami różnych uniwersytetów i szkół z obszaru badań społecznych, jak też poszukiwać odpowiedzi na pytanie, jak najlepiej konstruować własny zamysł badawczy i jak przeprowadzać badania. Formy zajęć są zróżnicowane i mają charakter wykładów, dyskusji panelo-

wych, problemowych seminariów w małych grupach, wystąpień młodej kadry pedagogicznej, prezentacji zaproszonych gości – autorytetów naukowych i – przede wszystkim – dyskusji oraz konsultacji z nimi.

Każda edycja LSMP jest profilowana tematycznie. Problematyka XXVII LSMP skoncentrowana była wokół tematu: „Między sferą publiczną a sferą prywatną”. Wybór tego obszaru wynikał zarówno z zainteresowań środowiska młodych pedagogów, jak i z potrzeby podjęcia namysłu nad zagadnieniami, które zajmują niezwykle istotne miejsce w refleksji nad współczesnym społeczeństwem. Przybliżenie teorii, badań, refleksja nad praktyką codzienną stworzyły okazję do pogłębiania wiedzy i wzbogacenia warsztatu badawczego. Spotkanie z wybitnymi uczonymi, dzielenie się własnym doświadczeniem zaangażowania na rzecz społeczeństwa obywatelskiego pogłębiło refleksję nad partycypacją młodych pedagogów w sferze publicznej. Na podstawie zgłoszeń został opracowany program, który odzwierciedlają trzy obszary problemowe: 1. Wokół kategorii „prywatne” *vs* „publiczne” 2. Humanistyka wobec napięć między sferą publiczną a prywatną oraz wewnątrz nich. 3. Co i jak mówi się o szkole i edukacji w sferze publicznej i prywatnej?

Realizacja programu XXVII LSMP rozłożona była na pięć dni. W poniedziałek, 23 września 2013 r. miało miejsce uroczyste otwarcie. Uczestników i zaproszonych gości powitała dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, prof. DSW. W tym dniu szczególnym wydarzeniem dla Szkoły było świętowanie przez prof. Marię Dudzikową – nazwaną „Królową Matką” – dwudziestej rocznicy kierowania Letnią Szkołą Młodych Pedagogów, która ma na celu dzielenie czasu, wiedzy i umiejętności wybitnych profesorów z młodymi naukowcami z wielu ośrodków naukowych w Polsce, którzy poszukują najlepszych dróg rozwoju naukowego, pokonując liczne zmagania z tym związane. Pani Profesor otrzymała z tego tytułu wiele dowodów szacunku, wdzięczności, życzliwej pamięci i uznania. Zostały odczytane listy gratulacyjne, wręczona specjalnie przygotowana statuetka z logo szkoły, namalowany przez doktorantkę DSW portret Pani Profesor. Naręcze kwiatów i moc serdeczności dopełniły uroczystego i podniosłego nastroju.

Następnie głos zabrał prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski, przewodniczący Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, który w imieniu KNP PAN skierował do Pani Profesor uroczysty list następującej treści: „Szanowna Pani Profesor, Droga Jubilatko, w dziejach polskiej pedagogiki nie ma podobnej kategorii Jubileuszu, która wiązałaby się z tak specyficzną służbą nauce i jej największym darem, jakim jest poświęcenie się młodym pokoleniom zafascynowanych rozwojem nauk pedagogicznych. Jest Pani Profesor Wielką Uczoną, która w swojej pracy twórczej dzieli się ze swoimi uczniami tym, co Józef Nusbaum-Hilarowicz w wydanej w 1910 r. we Lwowie książce pt. «Uczeni i uczniowie» określał mianem wyjątkowej sztuki obcowania [...] *z największymi mocarzami ducha, zgłębiającej ich plody, a gdy najdrobniejszym choćby przyczynkiem posuwamy naukę naprzód, uczuwamy żywe zadowolenie wewnętrzne, że do skarbnicy, do której najlepsi i najteżsi duchem owoce swej pracy składają, i myśmy złożyli dorobek, z którym liczą się inni pracownicy na polu nauki.* Jest Pani Profesor dla nas autorytetem o najwyższych walorach, który oddał się nauce całym sercem i umysłem z pełną świadomością, że nauce połowicznie służyć nie można. Jesteśmy dumni z Pani pracy badawczej, niepowtarzalnej obec-

ności w kreowaniu najwyższych standardów w naukach humanistycznych i społecznych, w tym szczególnie w pedagogice i dla pedagogiki.

Z okazji 20-lecia kierowania Letnią Szkołą Młodych Pedagogów proszę przyjąć od członków Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN jak najserdeczniejsze życzenia - zdrowia, sił twórczych, cierpliwości dla czasami niepokornych czy niecierpliwych uczniów oraz głębokiej satysfakcji z tak pięknie i mądrze realizowanej przez siebie służby. Niech adresowane do Pani Profesor wyrazy uznania, pamięci i życzenia dalszych lat w jak najlepszym zdrowiu sprzyjają temu, by mogła Pani dalej wspomagać nas swoim doświadczeniem i nieprzekładalną na nic OBECNOŚCIĄ. Niech uśmiech i radość codzienności rozkładają się na raty z obdarzaniem Pani DOBREM przez innych, w nieustającym dialogu z wartościami, które od wielu lat odkrywa i przekazuje Pani Profesor akademickiej i oświatowej społeczności. Ode mnie zaś proszę przyjąć okolicznościowe limeryki:

Lat dwadzieścia zarządzasz w tej Szkole
Konstruując jej program w mozole
Dzięki Twej twórczej pracy
wiedzę mamy na tacy
Nic dziwnego, że bywać tu wolę.
Jak ktoś nie wie, niech kitu nie wciska
że tak łatwo jest tworzyć igrzyska
w których pjadagogosy
zaoszczędzą kokosy
dzięki źródłu, z którego moc tryska”¹.

W ramach inauguracji XXVII edycji LSMP prof. zw. dr hab. Maria Dudzikowa dokonała wprowadzenia w problematykę szkoły. Następnie odbyło się uroczyste przekazanie insygniów Szkoły gospodarzom XXVIII LSMP – Instytutowi Pedagogiki na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, który reprezentowali: prof. zw. dr hab. Marek Pawlak (prodziekan ds. nauki i kontaktów zagranicznych) wraz z ks. dr. hab. Marianem Nowakiem, prof. KUL (dyrektorem Instytutu Pedagogiki KUL), oraz młodzi pedagodzy uczestniczący w LSMP, dr Katarzyna Braun (sekretarz XXVIII LSMP), dr Dorota Bis i ks. dr Marek Jeziorański (członkowie zespołu organizacyjnego). Uroczystą inaugurację zakończyły wystąpienia ubiegłorocznej, obecnej i przyszłej prezydencji LSMP. Następnym punktem programu było „Sam na sam”, czyli spotkanie prof. Marii Dudzikowej z młodymi uczestnikami Szkoły w sprawach merytorycznych i organizacyjnych. Osobom, których osiągnięcia wyróżniały się na tle ostatniego roku, zostały wręczone nagrody specjalne nazywane „Strzał w 10.”. Dopełnieniem spraw organizacyjno-logistycznych było spotkanie młodych pedagogów z organizatorami i samorządem LSMP „Młodzi dla młodych” (spotkanie prowadziła dr Magdalena Czubak-Koch i dr Małgorzata Makiewicz).

Elementem podkreślającym naukowy charakter Szkoły był wykład inauguracyjny pt. „Pedagogika (bez-)nadziei w sferze publicznej”, który wygłosił prof. zw. dr hab.

¹ <http://boguslawsliverski.pl> [dostęp: 6 listopada 2013].

Bogusław Śliwerski. Uroczysta kolacja połączona z wieczorem inauguracyjnym przebiegła pod hasłem: „Poznajmy się bliżej”. Spotkanie animowali: mgr Monika Taras, mgr Marzena Major (Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu) oraz dr Przemysław Grzybowski (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy). Interesującym punktem spotkania była projekcja filmu z XXVI LSMP, zorganizowana przez Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu w Białymstoku (wprowadzenia dokonała dr Alicja Korzeniecka-Bondar). Następnie uczestnicy XXVII LSMP opowiadali o sobie i swoich ośrodkach naukowych w sposób żartobliwy z „przymrużeniem oka”, co sprzyjało integracji i wzajemnemu poznawaniu. Na zakończenie uczestnicy otrzymali nadesłane od wydawnictw publikacje książkowe.

Wtorek, 24 września, rozpoczęło naukowe spotkanie przy porannej kawie i herbacie u prof. Marii Dudzikowej, które było przeznaczone dla magistrów. W ramach stałego punktu programu Szkoły: Wykłady mistrzów połączone z dyskusją – wystąpili: dr hab. Robert Szwed (KUL), który mówił na temat: „Czym jest sfera publiczna? Kontrowersje wokół zagadnienia”; dr hab. Maria Reut, prof. DSW, podjęła zagadnienie: „Demokracja i wspólnotowość – zgoda czy niezgoda?”. Z kolei prof. zw. dr hab. Marek Pawlak (KUL) poruszył kwestie dotyczące „Systemów wartości studentów. Przeciw stereotypom w sferze publicznej”. Ks. dr hab. Marian Nowak, prof. KUL, skoncentrował swój wykład wokół pytania: „Jak dalece edukacja może/powinna być prywatna, a jak dalece publiczna?”.

Kolejnym punktem programu było spotkanie z pedagogiem praktykiem Mariuszem Budzyńskim – wieloletnim dyrektorem i założycielem Autorskich Liceów Artystycznych i Akademickich (autor metody dydaktyczno-wychowawczej ALA), pt. „Nowa kultura Szkoły – rzecz o sposobie funkcjonowania Autorskich Liceów Artystycznych i Akademickich”. Na spotkanie przybyli też uczniowie, którzy wypowiadali się na temat specyfiki tej szkoły.

Istotnym i stałym punktem LSMP była Giełda (p)różności, czyli czas przeznaczony na wystąpienia młodych pedagogów, podczas którego prezentowali swój dorobek i zainteresowania badawcze. Uczestnicy przed przyjazdem na LSMP przygotowali teksty swoich wystąpień, które przed referowaniem zostały przeczytane i omówione przez profesorki: Marię Dudzikową, Eugenię Potulicką oraz Elżbietę Tarkowską. Zakwalifikowane do wystąpień prezentacje musiały się zamknąć w ograniczonym czasie – do 10 minut. Nad organizacją i przebiegiem czuwał moderator dnia – dr Przemysław Grzybowski (UKW). Kolejnym stałym i interesującym punktem programu były: Seminaria z tematem, które prowadzili profesorowie mający w tym dniu przedpołudniowe wykłady, czyli: ks. dr hab. Marian Nowak, prof. KUL, „Jak dochodzić do mądrości?”, dr hab. Robert Szwed, „Kim lub czym jest opinia publiczna i jak ją (możemy) badać?”, oraz dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, prof. DSW: „O sztuce interpretacji: co o jednostce, kulturze i edukacji mówi tekst, obraz, narracja?”.

Na zakończenie dnia został wyemitowany film pt. *Major albo rewolucja krasnoludków* w reżyserii M. Zmarz-Koczanowicz. Film przybliżył niekonwencjonalne działania prowadzone we Wrocławiu w czasach stanu wojennego przez ruch o charakterze opozycyjnym i antysystemowym pod nazwą „Pomarańczowa Alternatywa”, której liderem został Waldemar Fydrych nazywany Majorem. Podstawowym narzędziem

jego walki politycznej był manifest przez sztukę, humor i groteskę, a główną formą ekspresji powołanego ruchu były masowe, uliczne happeningi, które zostały zainicjowane po wprowadzeniu stanu wojennego. Działania koncentrowały się na malowaniu krasnoludków na plamach powstałych wskutek zamalowywania przez milicjantów politycznych haseł na murach. Skala tego zjawiska znalazła naśladowców na ulicach wielu polskich miast i zaczęła intrygować zarówno ich mieszkańców, jak i władze. Dyskusję po filmie poprowadziła mgr Marzena Major (zbieżność nazwisk przypadkowa). Dla najbardziej wytrwałych słuchaczy przewidziany był czas na spotkania z mistrzami w formie konwersacji, konsultacji, korepetycji.

Zajęcia w środę, 25 września, rozpoczęły się od naukowego spotkania przy porannej kawie i herbacie u prof. Marii Dudzikowej, które było przeznaczone dla doktorów. Omawiano kwestie związane z planami habilitacyjnymi młodych naukowców i pojawiającymi się trudnościami na drodze rozwoju naukowego. Następnie cykl „Wykłady mistrzów połączone z dyskusją” rozpoczęła prof. zw. dr hab. Elżbieta Tarkowska (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie), podejmując kwestię: „Bogaci i biedni w dyskursie publicznym i w doświadczeniach prywatnych”. Następnie głos zabrała dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, prof. DSW, która mówiła na temat: „Uwięzione. Publiczne i prywatne niespełnienia kobiet”. Drugą część wykładów zainaugurował prof. zw. dr hab. Zbigniew Kwieciński (DSW) referatem „Dylematy rozwoju systemu edukacji. U progu prac Komitetu Rozwoju Edukacji Narodowej PAN”. Cykl wykładów mistrzów zamknęła prof. zw. dr hab. Eugenia Potulicka (UAM), która podjęła zagadnienie: „O kształceniu obywatelskim w Polsce i zagranicą”.

Kolejnym punktem dnia była Giełda (p)różności, czyli zakwalifikowane wystąpienia młodych pedagogów w formie referatów i głosów w dyskusji, którą prowadziła mgr Urszula Bukowska (DSW). W ramach Seminariów z tematem można było wybrać między kilkoma obszarami badawczymi prezentowanymi przez: prof. zw. dr hab. Eugenię Potulicką (UAM) – „Sfera publiczna – sfera prywatna a współczesne reformy edukacji na świecie”, prof. zw. dr hab. Zbigniewa Kwiecińskiego (DSW) – „Różne rozumienie równych szans. Wokół typologii Johna Rawlsa”, oraz prof. zw. dr hab. Elżbietę Tarkowską – „Przemiany obyczajów w sferze publicznej”. Dzień zakończył się wyjazdem do teatru w Michałowicach na spektakl pt. „Nasza Klasa – występ kabaretowy”. Po spektaklu odbyło się spotkanie z założycielami i aktorami Teatru Naszego – Jadwigą i Tadeuszem Kutymi. W drodze powrotnej odbywały się autokarowe konsultacje z Mistrzem.

Kolejny dzień LSMP, 26 września, był to Dniem gospodarzy, uczestnicy spędzili go we Wrocławiu. W pierwszej części spotkali się z władzami Dolnośląskiej Szkoły Wyższej. Odbył się panel dyskusyjny na temat: „Edukacja w debacie publicznej – między troską a milczeniem”, w którym udział wzięli: dr hab. Robert Kwaśnica, prof. DSW (rektor DSW), prof. zw. dr hab. Zbigniew Kwieciński, dr hab. Mirosława Nowak-Dziemianowicz, prof. DSW (dziekan Wydziału Nauk Pedagogicznych DSW) oraz dr Hana Cervinkova (dyrektor Międzynarodowego Instytutu Studiów nad Kulturą i Edukacją DSW). Debata prowadził dr hab. Jerzy Kochanowicz, prof. DSW (dyrektor Instytutu Pedagogiki DSW). Drugą część pobytu we Wrocławiu wypełniła Gra miejska na temat: „Uczenie się w przestrzeniach publicznej i prywatnej pamięci

Wrocławia”, którą przygotowała i prowadziła dr Hana Cervinkova. Był to bardzo interesujący punkt programu, który umożliwił uczestnikom XXVII LSMP poznać historię i najważniejsze miejsca Wrocławia. W drodze powrotnej odbywały się autokarowe Spotkania z mistrzami, dla najbardziej zdeterminowanych naukowo, którzy mieli jeszcze siłę.

Piątek, 27 września, rozpoczęło naukowe spotkanie przy porannej kawie i herbacie u prof. Marii Dudzikowej, które było przeznaczone dla osób chętnych. Dyskutowano na temat problematyki kolejnej XXVIII edycji LSMP, którą będzie organizował Instytut Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Szkoła będzie organizowana w Sandomierzu nad Wisłą, zaproponowany temat brzmi: „Opowiem wam o swojej pasji: słowem, obrazem, dźwiękiem”. Pasja jest wyrazem ciekawości, odwagi, gotowości do działania, które są cechami charakteru niezbędnymi w pracy naukowej.

Wykłady mistrzów połączone z dyskusją rozpoczął dr hab. Marek Krajewski, prof. UAM, wykładem na temat: „Granice transparencji”. Następnie wystąpienia mieli profesorowie, którzy przed kilku laty byli uczestnikami LSMP, dr hab. Joanna Ostrouch-Kamińska, prof. UW-M, skoncentrowała się na zagadnieniu: „Przepracowane rodziny: obszary napięć i strategie przetrwania”, zaś dr hab. Zenon Gajdzica, prof. UŚ, przybliżył zagadnienie: „Niepełnosprawność wyrwana z kontekstu. O ukrytym ośmieszaniu w sferze publicznej”. Przed obiadem odbyło się podsumowanie Gry miejskiej w formie prezentacji przez uczestników LSMP rezultatów zadań mających na celu poznawanie miejsc i historii Wrocławia. Spotkanie prowadziła pomysłodawczyni projektu – dr Hana Cervinkova. W ramach Giełdy (p)różności, którą prowadziła dr Ewa Bochno (Uniwersytet Zielonogórski), wystąpiła ostatnia grupa młodych pedagogów. Wszystkie wystąpienia z trzech dni brały udział w konkursie na najlepszą i najciekawszą prezentację młodych pedagogów w dwóch kategoriach: magistrów i doktorów. Najlepsze wystąpienia, wyłonione drogą głosowania, otrzymały Nagrodę Auditorium i ich autorzy będą mieli możliwość opublikowania tekstu w „Rocznikach Pedagogicznych”. Pozostałe referaty zostaną wydrukowane w kolejnym Zeszytcie Forum Młodych Pedagogów. Popołudniowe Seminaria z tematem poprowadzili: dr hab. Marek Krajewski, prof. UAM, prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie) na temat: „Pułapki konceptualizacji badań pedagogicznych”, oraz dr hab. Zenon Gajdzica, prof. UŚ (Uniwersytet Śląski w Katowicach Filia w Cieszynie): „Z warsztatu naukowego pedagoga specjalnego; dylematy i aporie”.

Na uroczystej kolacji została podsumowana XXVII LSMP w Wojanowie i zapowiedziana kolejna edycja w Sandomierzu. Na ręce prof. Marii Dudzikowej zostały złożone wyrazy szacunku i podziękowania za trud i serce wkładane w pracę naukową z młodymi pedagogami. Wyrazy wdzięczności przekazano także prof. Marii Nowak-Dziemianowicz, która była gospodarzem XXVII Letniej Szkoły Młodych Pedagogów KNP PAN w Wojanowie, oraz serdeczne podziękowania dla zespołu prezydencji za ogromny trud pracy, zaangażowanie w organizację i jej przebieg. Na zakończenie wystąpił zespół rockowy. Uroczystości rozpoczął występ duetu wokalnego stworzonego na potrzeby szkoły, który współtworzyli prof. Zbigniew Kwieciński i mgr Monika Taras. Następnie w ramach podsumowań zostały wręczone wyróżnienia dla

aktywnych pedagogów, rozdano nagrody audytorium za najlepsze wystąpienia Giełdy (p)różności w kategoriach doktor i magister oraz wyróżnienia Twórczy Szum; każdy uczestnik miał za zadanie „wykupowania” dyplomu ukończenia Szkoły; odbyła się także XI edycja „Limerykofraszkojady”. Wystąpił także Kabaret Beche CO? (edycja V), który współtworzyli uczestnicy szkoły. W sobotę, 28 września, uczestnicy XXVII LSMP pożegnali kompleks pałacowy w Wojanowie i udali się w podróż powrotną, myśląc o swoich pasjach – w kontekście poszukiwań, odkrywania i zgłębiania – aby opowiedzieć o nich na kolejnej edycji LSMP w Sandomierzu.

ILONA GUMIŃSKA

Katedra Pedagogiki Opiekuńczej KUL

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
„HISTORYCZNE KONTEKSTY RELACJI:
UCZEŃ–MISTRZ–UCZEŃ.
ŹRÓDŁA WIELKICH MISTRZÓW”
Lublin, 18 listopada 2013

W dniu 18 listopada 2013 r. w Lublinie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa z okazji jubileuszu 70-lecia profesora Piotra Pawła Gacha, pod hasłem „Historyczne konteksty relacji: uczeń – mistrz – uczeń. Źródła wielkich mistrzów”. Konferencja została zorganizowana przez pracowników Katedry Historii Wychowania Instytutu Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Komitet naukowy konferencji tworzyli: ks. dr hab. Stanisław Fel, prof. KUL, ks. prof. dr hab. Marian Nowak, prof. dr hab. Adam Biela, dr hab. Lucyna Dziaczkowska, prof. KUL, ks. prof. dr hab. Edward Walewander, dr hab. Roman Jusiak OFM, prof. KUL, i dr Ewa Domagała-Zyśk. W uroczystości brały udział władze Uczelni, które reprezentowali ks. dr hab. Stanisław Fel, prof. KUL – dziekan Wydziału Nauk Społecznych KUL i ks. prof. dr hab. Marian Nowak – dyrektor Instytutu Pedagogiki KUL. W słowie wstępnym podkreślono zasługi prof. Piotra Pawła Gacha dla uczelni i nauki. Ksiądz prof. Marian Nowak nawiązał do zadań pedagogiki, która formułuje człowieka do nowych zadań. Zwrócił uwagę, jak ważne jest przyswajanie wiedzy dotyczącej pedagogicznej myśli historycznej (teoria i praktyka), uczenie się myślenia i utrzymanie relacji mistrz–uczeń. Program konferencji składał się z trzech sesji tematycznych.